Perustuslakivaliokunta

Perjantai 16.5.2025 klo 9.00—10.56

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
varapuheenjohtaja Vilhelm Junnila ps (4, 6) (3, 5, 7 osittain)
jäsen Fatim Diarra vihr (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9) (4 osittain)
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Mats Löfström r (5, 6, 7, 8, 9) (4 osittain)
jäsen Mira Nieminen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9) (3 osittain)
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (1, 2, 3) (4, 5 osittain)
jäsen Karoliina Partanen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (5, 6) (4, 7 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas (4) (3, 5 osittain)
varajäsen Maaret Castrén kok (6) (5, 7 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
varajäsen Ville Valkonen kok (1, 2, 3, 4) (5 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Lauri Koskentausta
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 8 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 13/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valmis
5.3

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 218/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi täydennetty lausuntoluonnos A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 3 kolmanteen virkkeeseen sanat "1 momentin" ja "yleissäännöksen".

Päätettiin muuttaa kappale 15 kuulumaan seuraavasti: "Ehdotettua sääntelyä on välttämätöntä muuttaa siten, että siinä säädetään käytettävissä olevista arviointimenetelmistä tai vähintään menetelmän valinnasta täyden korvauksen turvaavalla tavalla. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan mielestä tässä sääntely-yhteydessä yksiselitteisimmin perustuslain 15 §:n 2 momentin täyden korvauksen vaatimuksen täyttää sellainen luotettava arvonmääritysmenetelmä, joka johtaa korkeimpaan arvoon."

Päätettiin muuttaa kappaleen 29 kaksi viimeistä virkettä kuulumaan seuraavasti: "Voimassa oleva arvonleikkaussääntely on valtiosääntöisistä syistä poistettava hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla perustuslain vastaisten lopputulemien poissulkemiseksi. Vastaavia arviota voi valiokunnan saaman selvityksen valossa esittää myös koskien arvonleikkaussääntelyn suhdetta Euroopan Ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytäntöön (ks. erit. Scordino v. Italia (2006) ja Guiso-Gallisay v. Italia (2009))."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion aluehallintouudistusta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 13/2025 vp

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Valiokunta aloitti yksityiskohtaisen käsittelyn.

Päätettiin lisätä kappaleen 4 toisen virkkeen jälkeen uusi virke seuraavasti: "Valtiolla ei toisaalta perustuslain mukaan ole välttämättä oltava tällaisia viranomaisia."

Päätettiin lisätä kappaleen 8 jälkeen uusi kappale seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta kiinnittää perustuslain 122 §:n kannalta huomiota nyt ehdotettujen Elinvoimakeskusten toimialueiden vastaavuuteen esimerkiksi maakuntajaon kanssa."

Päätettiin poistaa kappaleen 10, josta oli tullut kappale 11, kolmannesta virkkeestä sanat "2 momentin".

Päätettiin lisätä kappaleen 10, josta oli tullut kappale 11, loppuun uusi virke seuraavasti: "Yleissäännöksessä tarkoitettu viranomaisen valitusoikeus liittyy vain tilanteisiin, joissa viranomaiselle on laissa nimenomaan säädetty erityinen valvontatehtävä ja valitusoikeus on yleisen edun vuoksi tarpeen tämän valvontatehtävän hoitamiseksi (HE 29/2018 vp, s. 76)."

Päätettiin lisätä kappaleen 12, josta oli tullut kappale 13, ensimmäisen virkkeen jälkeen uusi virke seuraavasti: "Säännös toteutuu muun lainsäädännön tuella ja välityksellä (HE 309/1993 vp, s. 66/I)."

Päätettiin lisätä kappaleen 13, josta oli tullut kappale 14, alkuun uusi virke seuraavasti: "Perustuslakivaliokunnan mielestä lainsäätäjällä on laaja harkintavalta siinä, miten perustuslain 20 §:n mukaiset vaatimukset lainsäädännössä turvataan."

Päätettiin lisätä kappaleen 13, josta oli tullut kappale 14, loppuun kaksi uutta virkettä sekä siirtää kappaleen 14, josta oli tullut kappale 15, ensimmäinen virke saman kappaleen loppuun seuraavasti: "Sanottu koskee myös yleisen edun huomioon ottamisen järjestämistä. Hallituksen esityksen säätämisjärjestysjaksossa (s. 533) on todettu, että yleisen edun toteutumisesta huolehtivat ympäristöasioissa sekä valvontaviranomaiset että lupaviranomaiset. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan yleisen edun toteutuminen otetaan huomioon siten kuin kussakin sektorilaissa säädetään."

Päätettiin poistaa kappaleen 15, josta oli tullut kappale 16, viimeisestä virkkeestä sanat "nimenomaista" ja "tietynsisältöiseen".

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 190/2024 vp

Valiokunnan lausunto TrVL 1/2025 vp
Lisäselvitys HE 190/2024 vp PeV 16.05.2025 ministeri Lauri Tarasti Asiantuntijalausunto A 6
Asiantuntijalausunto HE 190/2024 vp PeV 16.05.2025 johtaja Markku Jokisipilä, eduskuntatutkimuksen keskus, Turun yliopisto Asiantuntijalausunto B 6

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- ministeri Lauri Tarasti, liite
- johtaja Markku Jokisipilä, eduskuntatutkimuksen keskus, Turun yliopisto, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

7. Edustajan esittäminen valtuuskuntaan

Esityslistan liite VN_14801_2022-UM-17YK; vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus; Suomen 1. määräaikaisraportinkäsittely 21.-22.8.2025; perust.PDF
Esityslistan liite CRPD_Invitation_33rd session_Aug 2025_Finland-15.04.2025.PDF
Esityslistan liite CRPD 33rd session_Programme of Work.PDF
Esityslistan liite CRPD_Finland_Initial Report_2019.PDF
Esityslistan liite CRPD_Finland_Replies to the list of issues_2024.PDF

Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus; Suomen määräaikaisraportin käsittely 21.—22.8.2025.

Keskusteltiin asiasta.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 20.5.2025 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Liisa Vanhala